

Warszawa, 01 października 2024 r.

WN.5142.249.2024.MR

OPINIA

Dot. wydania opinii w zakresie załączonej dokumentacji projektowej dotyczącej remontu i przebudowy muru cmentarnego w Poświętnem, gm. Poświętne, pow. wołomiński.

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków (MWKZ), odpowiadając na wniosek z 28.08.2024 r. (data wpływu do urzędu) w sprawie wydania opinii w zakresie załączonej dokumentacji projektowej dotyczącej remontu i przebudowy muru cmentarnego w Poświętnem, gm. Poświętne, pow. wołomiński, opierając się na przedłożonym projekcie budowlanym, po analizie zamierzenia, przedstawia swoje stanowisko poniżej.

Przedmiotowe zamierzenie polega na rozbiórce całego ogrodzenia i odpowiednio odbudowie fragmentu muru cmentarnego pochodzącego prawdopodobnie z drugiej połowy XVIII w. w sposób odtworzeniowy z wykorzystaniem cegły porozbiórkowej, oraz budowie muru w nowej formie w miejscu fragmentu muru pochodzącego prawdopodobnie z lat 60' XX w.

Fragment ogrodzenia przeznaczony do rozbiórki i odtworzenia wygradza teren cmentarza od południa. Na tym odcinku mur składa się z 16 przęseł o długości ok. 360 cm każde. Przęsła wydzielone są murowanymi słupkami o szerokości ok. 60 cm. Wysokość muru wynosi między 199 a 165 cm – wynika to z różnicy poziomu gruntu na tym terenie. Mur wykonano z cegły palonej o wymiarach 7 x 14 x 29 cm, związanej zaprawą cementowo-wapienną, wtórnie wykończono obrzutką betonową, która w większości odpadła. Ogrodzenie zwieńczono czapą wysokości jednej cegły, wykonaną z tych samych cegieł co reszta muru.

Fragment ogrodzenia przeznaczony do rozbiórki i wymurowania w nowej formie ogranicza teren cmentarza od północy, wschodu i zachodu. Długość przęseł na tym odcinku jest zmienna. Ogrodzenie składa się z części dolnej wymurowanej z kamienia polnego spojonego zaprawą cementowo-wapienną oraz części górnej w której wydzielono moduły za pomocą betonowych słupków, pomiędzy którymi umieszczono żeliwne przęsła. Na fragmentach części z kamienia polnego zachowała się obrzutka betonowa. Część muru została w całości wykonana z betonu, bez kamienia polnego. Wysokość ogrodzenia jest zmienna ze względu na zmienny poziom gruntu na tym terenie. Planowane nowe ogrodzenie ma zostać wykonane w całości z cegły o niejednolitej barwie, zbliżonej do cegły historycznej.

Cmentarz ujęty został w gminnej ewidencji zabytków jako cmentarz parafialny. Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm.) *W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczobudowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

W dniu 22.06.2018 r. została wydana opinia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie remontu części ogrodzenia parafialnego. Stwierdzono w niej, iż „należy niezwłocznie podjąć prace remontowe, które pozwolą na ocalenie substancji zabytkowej, a

jednocześnie zabezpieczą silnie niszczący fragment, stwarzający również niebezpieczeństwo dla mieszkańców. W punktu widzenia konserwatorskiego możliwe jest przemurowanie przedmiotowej części ogrodzenia, jednakże z bezwzględnym zachowaniem jego pierwotnego charakteru wraz z układem przęsł i wątkiem”. W opinii zalecono również remont pozostałej, kamienno-betonowej części ogrodzenia.

Ze względu na bardzo zły i szybko pogarszający się stan techniczny muru ceglanego, niezbędne jest pilne przeprowadzenie prac remontowych i konserwatorskich. Jednakże nie jest dopuszczalne ze strony konserwatorskiej całkowite rozbieranie i odbudowa muru na nowo ze względu na jego wartość zabytkową. Dopuszczalne są jedynie częściowe przemurowania i uzupełnienia zdegradowanych miejsc, poprzedzone usunięciem wtórnej obrzutki betonowej oraz usunięciem nieestetycznych uzupełnień muru wykonanych z innych materiałów niż cegła ceramiczna. Prace należy przeprowadzić etapami: najpierw ocenić stan techniczny cegieł palonych, zlokalizować obluzowane elementy wymagające utwierdzenia zaprawą bądź przemurowania, kolejno oczyścić lico z elementów zdegradowanych i nienadających się do ponownego użycia. Następnie należy wykonać niezbędne przemurowania z wykorzystaniem cegły o takich samych parametrach, np. rozbiórkowej z innej lokalizacji. Wszelkie prace należy bezwzględnie poprzedzić inwentaryzacją pomiarową i fotograficzną, zaś przemurowania należy wykonać z zachowaniem historycznej formy muru oraz wątku ceglanego. Wykonanie betonowego fundamentu jest możliwe w celu ustabilizowania posadowienia ogrodzenia, jednak powinno zostać wykonane odcinkowo, bez usuwania muru ceglanego. Zalecane jest wykonanie impregnacji hydrofobowej zgodnie z projektem.

Stan techniczny fragmentu ogrodzenia wykonanego z betonu, kamienia polnego i żeliwnych przęsł, również wskazuje na konieczność przeprowadzenia prac remontowych. Dopuszczalna jest jego rozbiórka i budowa w nowej formie zgodnie z załączonym do wniosku projektem ze względu na niewielką wartość historyczną.

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

/-/

Joanna Lasek

Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Projekt budowlany.

Otrzymują:

1. Proboszcz Parafii św. Jana Chrzyciela i św. Wojciecha Biskupa Męczennika w Poświętnem przez pełnomocnika – Marek Szałwia;

2. Aa (WN MR).

Inspektor prowadzący sprawę:

Monika Rygier

E-mail: mrygier@mwkz.pl

Tel. 22 443 04 22

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 39³ kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odręcznego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.